

of homework and pressure from teachers prevent them from achieving better results, which is an obstacle to improving their the level of English language proficiency in order to ensure the appropriate level of professional and pedagogical culture of future teachers.

References

1. Voloshchuk A.M. Peculiarities of the formation of professional competence of the future foreign language teacher during pedagogical practice in primary school. Prospects of early learning of foreign languages in Ukraine and abroad: monograph. Zhytomyr: Publishing House of the Ivan Franko State University, 2012. P. 172–181.

2. Ivanova N. Motivation of a specialist to professional activity: concept, content and functions. Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University. Military special sciences, 2016. Vol. 1. P. 21–24.

3. Kolosova L.M. Problems of managing the professional development of a methodologist of a scientific and methodical institution in theory and practice. Bulletin of Postgraduate Education, 2021. P. 19–25.

4. Curly O.H. The phenomenon of professional and pedagogical culture: the aspect of the terminological system of its theory in a holistic dimension. Bulletin of the T.G. Shevchenko National University of Chernihiv Collegium. Chernihiv: NUUK. Issue 1(157), 2019. P. 81–86.

ДИЯК Олена

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

ДИСКУСІЙНІ МЕТОДИ І ПРИЙОМИ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ

Сучасним методом активного навчання у ЗВО є дискусійний метод, що уможливило вдосконалення мовленнєво-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти, сприяє розвитку креативного мислення і спонукає молодих фахівців до швидкої адаптації у професійному середовищі. З-поміж дискусійних методів і прийомів виокремлюють діалог, групову дискусію, рольову дискусію, аналіз виробничих ситуацій, ситуацій морального вибору, метод «крутлого столу», колективні рішення творчих завдань тощо.

Фахівці наголошують, що предметом дискусії не може бути другорядне чи випадкове, а навпаки, проблемне і важливе для певної аудиторії питання [Шевчук: 251].

Метод дискусії є ефективним засобом формування самостійності здобувачів, тобто самостійно здобувати знання й оволодівати певними вміннями й навичками, вправно застосовувати їх на практиці.

Дискусія може бути запланованою, свідомо підготовленою або стихійно розгорнутою на занятті. Окрім того, метод дискусії може бути лише частиною заняття, а може повністю заповнити все заняття.

Так, дискусійним прийомом, елементом діалогу, в основі якого лежить методика «питання-відповідь», може бути завдання «*Термінологічний блиц “Я – ти – інший”*» із рекомендованими питаннями, пор.: які функції виконує мова в суспільстві?; чи тотожні поняття «національна мова» та «державна мова»?; яку

мову називають рідною?; що таке материнська мова?; яку ситуацію називають мовною?; схарактеризуйте правову основу державної мовної політики в Україні.

Вивчаючи тему «Норми сучасної української літературної мови», можна запропонувати здобувачам роботу з текстом, що спонукає до дискусії, скажімо, притчу.

З-поміж відомих інтерактивних технологій колективного обговорення проблемних питань виокремлюють «Інтерв'ювання», «Мозковий штурм», «Два-чотири-усі разом», «Акваріум», «Карусель», «Круглий стіл», «Панельну дискусію» тощо. Проте роботу над формуванням умінь здобувачів дискутувати треба починати з методу ПРЕС, бо саме він навчає формулювати аргументи, висловлювати думки щодо дискусійного питання у виразній і стислій формі, переконувати інших [Пометун: 67].

Прикладами використання методу дискусії як типу заняття можуть слугувати інтерактивні технології у форматі ток-шоу чи рольової гри.

Дискусійні методи та прийоми можна використовувати не лише на практичних заняттях з української мови (за професійним спрямуванням), але й на лекціях. Традиційною формою лекції є монологічна, проте навіть на класичній лекції викладач має змогу використовувати елементи дискусії, ставлячи слухачам провокаційні чи проблемні питання з теми. Нетиповою за формою проведення є бінарна лекція, яку читають два лектори, презентуючи різні погляди на проблемне питання. Це цікавий експеримент, скажімо, з теми «Державна мова – мова професійного спілкування». На цій лекції можна порушити питання двомовності в Україні, наголосити на причинах цього явища і наслідках для майбутнього, не обходити увагою і складне, суперечливе сьогодення.

Отже, використання дискусійних методів і прийомів під час вивчення української мови (за професійним спрямуванням) сприятиме вдосконаленню мовленнєвих та комунікативних умінь і навичок, формуватиме у здобувачів різних спеціальностей культуру обговорення професійних тем, актуалізуватиме знання й розширюватиме практику використання етикетних формул ввічливості.

Література

1. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : наук.-метод. посіб. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
2. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. Київ : Алерта, 2020. 696 с.

ДЯЧУК Тетяна

канд. філол. наук, доцент, м. Київ

РОЛЬ МОВИ КОРИННОГО ЕТНОСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Мова як особлива знакова система в життєдіяльності будь-якого соціуму виконує багато важливих функцій. Мета дослідження – на конкретних прикладах